

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Faptă de Arhieru

P. S. Sa Episcopul Grigorie al Aradului scapă un om dela moarte.

Paznicul strandului militar, Constantin Cincea, era să se îneca în Murăș și a putut fi scăpat numai datorită intervenției la timp a P. S. Sale Episcopului dr. Grigorie Comșa.

P. S. Sa își făcea plimbarea obișnuită pe cheiul Murășului, când a văzut că de cealaltă parte a râului un om sparge ghița, ca să scoată apă cu găleata, și la un moment dat se scufundă până în gât în apă și se sbate să se țină cu mâinile de ghiță. Înaltul chiriarh a dat imediat alarma: a fugit și a chemat pe sergentul din post, și-a trimis șoferul să telefoneze după pomplieri și după salvare, și apoi luând o prăjină de la palatul cultural, a dat fuga cu automobilul peste podul cetății până în cealaltă parte a râului, la locul unde se îneca nefericitul paznic al strandului. Ținându-se de prăjina întinsă de P. S. Sa, Constantin Cincea a putut rămâne la suprafață până când au apărut pomplierii și salvarea. Paznicul strandului militar a scăpat astfel dela o moarte sigură, după ce stătuse în apă până în gât aproape o jumătate de ceas. Interesant este că cel primejduit strigase după ajutor abia după ce P. Sf. Sa luase toate măsurile de salvare.

Fapta P. S. Sale Episcopului Comșa a făcut o profundă impresie în oraș și este comentată pretutindeni.

Deosebite ziare au reprodus știrea interesantă publicată în „Universul” despre nobila faptă a prealubitului nostru Arhieru, care și momentele de meritată recreație le știe transforma în răsunătoare acte creștinești și nu ne putem abține noi de a comenta după vrednicie

actul de iubire creștinească, care va spori și mai mult iubirea și stima păstorilor săi.

Românul spune, că amare sunt rădăcinile învățătorei, dar dulci sunt roadele ei. Acest adevăr străvechi în îndoită măsură este prețios atunci când îl aplicăm la muncă.

O muncă bogată și statornică nu încoardă numai puterile trușei, ci dânsa angajează în mod însutit toate corzile sufletului, dar munca nu ar merita să fie atât de mult glorificată dacă nu și-ar avea și roadele dulci recompensatoare.

Munca pentru binele oamenilor, în mijlocul căroră trăești, nu te amăgește și nu te înșală niciodată, fiindcă jertfele ei se întorc la autor în formă de binecuvântarea lui Dumnezeu și o plăcută elevare sufletească.

Episcopul Grigorie al Aradului nu este un muncitor de ieri, de alaltăieri, ci de o viață întreagă. A ceea ce a făcut la malul Mureșului cu salvarea vieții unui creștin, care striga după ajutor, este un episod, fiindcă din fragedele sale tinerețe exact tot acest lucru l-a făcut, de a salva viața oamenilor. Fiecare trăsătură de peană, fiecare cuvânt al său, fiecare broșură și fiecare carte voluminoasă a sa, până la cea premiată de cea mai înaltă instituție de cultură a noastră, de Academia Română, servesc același scop, salvarea oamenilor și îndrumarea lor pe calea care duce la Hristos. Dacă șiragul de cărți scrise ne arată truda nobilă de a familiariza pe păstorii săi cu concepția creștină, faptul de pe malul Murășului ne arată nu pe autorul de cărți, ci pe însuși omul și sluga lui Hristos.

Cu aceasta ocazie ne vine în minte o întrebare interesantă.

De ce Dl nostru Iisus Hristos, care a dat îndemnul pururea activ la o serioasă literatură creștină și care a inspirat pe apostolii săi la atâtea scrieri frumoase, nu a scris, doar

ce armă puternică era în mâinile noastre o scrisoare din mâinile Domnului, care era un lucru atât de ușor pentru Domnul, care făcuse atâtea minuni, descrierea cărora nu ar încăpea în toate cărțile ce s'ar fi scris. Nu a scris Domnul, intenționat, fiindcă esența activității lui era **iubirea activă, iubirea lucrativă** în orice loc și în orice împrejurare.

Episcopul Grigorie și în privința iubirii active ni se înfățișează în lumina adevărată și ne servește de model.

Prea sfinte Părinte Grigorie, glasul de strigăt dureros după ajutor alui Constantin Cîncă este glasul lumii de azi și fericită a fost clipa când v'a-ți îndreptat pașii spre malul Mureșului, fiindcă dânsa v'a dat o relevație și o plăcere adevărat creștină. Biserica noastră cu arhieriei săi trebuie să înțeleagă că cea mai mică faptă creștină deschide și cucerește inimile mai mult decât orice cuvântare strălucită. Și ori ce am spune creștinilor, nime nu-i poate înflăcă mai bine decât fapta creștină, care singură rodește și bucuria făptuitorului. În natură există așa numita lege a „heliotropismului“ în virtutea căreia florile cer un singur lucru, să le întoarcem către soare, celelalte cerințe, în fața acestei cerințe principale, sunt de ordin secundar.

Acest heliotropism trebuie să-l aplicăm la suflete. Să le întoarcem către soare.

Constantin Cîncă, care s'a luptat pe viață și pe moarte cu valurile Mureșului, azi este unul dintre cei mai fericiți oameni, fiindcă a fost întors către soarele Hristos de însuși episcopul Aradului.

Preasfințite, Dumnezeu să vă deie deci cea mai frumoasă recompensă de a putea să întoarceți către soare mulțime de suflete.

Noi ne rezervăm bucuria de a avea în fruntea noastră un iubit arhieru, care a fost și va fi pe terenul iubirii creștinești active un precursor în biserica noastră.

Dr. Ștefan Cioroianu
protopop.

Onomastica P. S. Sale Episcopului nostru Grigorie.

Sărbătoarea celor „Trei Ierarhi“, mari luceferi ai bisericii orientale, este, an de an, un prilej așteptat cu multă bucurie de credincioșii noștri din Arad și eparhia noastră. În această zi P. S. Sa Episcopul nostru, care poartă numele ilustru al Ierarhului Grigorie, își serbează, sau mai corect spunând, poporul

român din eparhia Aradului prăznuște onomastica P. S. Sale Episcopului nostru.

Sâmbăta seara la oarele 7 a apărut la ferestrele Reședinței feeric luminate, corul societății Sfântului Gheorghe din Arad, compus din peste una sută persoane, condus de harnicul preot-învățător Virgil Lugojanu. Acest cor, urmat și de alt public din loc, a întonat mai multe cântece frumoase, executate cu precizlune. În momentul când a apărut la fereastră figura impunătoare a înaltului prelat, publicul ce umpluse strada a erupt în strigăte: „Trăiască P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie“. Apoi candidatul de preot *Traian Tataru*, vicepreședintele societății, a rostit o vorbire înflăcărată, făcând apologia vredniciei P. S. Sale. P. S. Sa a mulțumit corului și publicului pentru manifestațiunea de simpatie, îndemnând tineretul să și hrănească sufletul cu învățăturile curate ale bisericii noastre.

Căpitanul unui vapor conduce vasul încredințat lui cu mai multă râvnă și destoinicie atunci, când știe că personalul de serviciu este devotat prin muncă și abnegație aceluși căpitan. Și P. S. Sa este căpitanul vaporului ce închipue biserica ortodoxă din eparhia Aradului. În vremurile de eclipsă morală ce trăim, biserica noastră are lipsă de creștini devotați și cu dragoste mare față de Biserica ortodoxă. În dimineața sărbătoarei de Trei Ierarhi, la orele 9, s'a oficiat, — fiind de față și P. S. Sa, — sf. liturghie în bis. Catedrală de I. P. C. Sa părintele Arhimandrit Dr. I. Suci, asistat de 4 preoți și 1 diacon. La priceasnă a predicat, despre însemnătatea praznicului, părintele C. Turic, iar la fine s'a cetit, în genunchi, o impresionantă rugăciune pentru sănătatea P. S. Sale părintelui Episcop Grigorie.

După serviciul divin, pâlcuri, pâlcuri de credincioși s'au îndreptat spre Reședința episcopescă. Aici s'au perindat reprezentanții tuturor instituțiilor din Arad, începând cu prefectul județului, apoi ofițerimea condusă de distinsul Colonel Petrovicescu și toată lumea intelectuală din Arad. Din Timișoara au sosit capii autorităților, conduși de dl prefect Dr. Băran. Pe la orele 1 saloanele Reședinței erau neînchăpătoare pentru lumea ce sosea.

Când înaltul prelat a apărut îmbrăcat de sărbătoare în salonul mare, a pășit în fața P. S. Sale părintele revizor Ioan Georgia, care a rostit următoarea alocuție impresionantă:

Prea Sfințite Stăpâne.

Prăsnim amintirea celor trei Ierarhi ai Bisericii noastre dreptmăritoare, cari, cași niște luceferi strălu-

citori, în toată viața lor au răspândit, prin cuvinte și prin scrieri, lumina adevărului, stăruiind să întărească credința cea adevărată, stăruiind să curățească viața religioasă a contemporanilor lor, dar mai vărtos combătând învățăturile greșite și sectare, căci și pe atunci se sămăna sămânța neînțelegerii printre creștinii acelor vremuri.

Și știind, că P. Sf. Voastră aveți ca patron pe unul din acei trei mari Ierarhi ai Bisericii și știind, în consecință, că astăzi Vă serbați onomastica, iată că pentru noi, — fiii sufletești ai Prea Sf. Voastre, — din aceasta de Dumnezeu scutită Eparhie a Aradului, aceasta zi de sărbătoare a devenit și este zi de *îndoită prăsnuire* și ne servește ca un bun și prea plăcut prilej să venim și să ne apropiem de P. Sf. Voastre, cu tot sufletul și cu toată dragostea noastră, să venim aici, aceia, cari avem fericirea să fim împreună-lucrători în serviciile centrale ale Eparhiei, precum și aceia, cari sunt împreună lucrători în pastorația externă; să venim cu toții: clerici și mireni, ca să ne exprimăm sentimentele noastre adânc omagiale, să ne exprimăm sentimentele noastre de iubire nețărmurită, pe cari le avem față de P. Sf. Voastră.

Și când, prin modestele mele cuvinte, dau expresiune acestor sentimente ale noastre, ale acelora, cari suntem de față, precum și a mulțimei de fii, ai acestei Eparhii, cari nu pot să fie prezenți la aceasta sărbătorire — o fac, pentru că pe lângă marea bucurie ce avem, ori de câte ori ne adunăm în jurul P. Sf. Voastre, aceste adunări, pentru noi sunt în același timp și prilejuri fericite, prin cari ni-se dă posibilitatea ca să reînolm, să potențăm și astfel an de an să adâncim în inimile noastre devotamentul și dragostea, pe care Vi-o păstrăm, P. Sf. Stăpâne.

Pătruși de aceste, nu putem, ca deodată să nu exprimăm și profunda noastră admirațiune și recunoștință pentru munca fără preget, pentru munca de înălțătoare pildă, *ce ne dați zi de azi*, și atunci când vă știm lucrând ziua și noaptea în biroul P. Sf. Voastre, precum și atunci când alergați — *necrujându-Vă*, — pe la fiii sufletești de sub arhipăstorirea P. Sf. Voastre.

Depuneți muncă și ne arătați pildă, cari ne îndreptășesc să avem toată încrederea în viitor, mai ales fiind pe deplin convinși, că aceste le faceți, numai și numai îndemnat de dorința de a promova binele sufletesc și de a întări credința fiilor Bisericii noastre strămoșești.

Este bine știut, că nici un lucru bun, nu se poate face, nici un rezultat bun nu se poate ajunge, dacă lucrul se face fără suflet; dar tot atât de bine știut este, că P. Sf. Voastre Vă puneți toată căldura sufletului, ca să conduceți eparhioții la limanul fericirii sufletului; Vă puneți toată căldura sufletului ca să conduceți naia Bisericii noastre, ca și un vajnic și des-

toinic cârmulilor, printre stâncile primejdioase și printre valurile amenințătoare, cari ne împrejmuiesc din toate părțile, în aceste zile de grele frământări și multe ispite.

Dar dragostea de adevărat Părinte sufietesc, care grăbiți să satisfaceți dorințele credincioșilor P. Sf. Voastre; râvna pilduitoare, cu care alergați, cu vreme și fără vreme, prin șesuri și peste dealuri, dela o margine la cealaltă a Eparhiei; înălțătoarele slujbe, pe cari le săvârșiți în bisericile parohiilor; și cuvântările măestre, pline de aiese învățături, prin cari semănați: *adevărul, credința, iubirea și adevărata morală creștinească* în inimile enoriașilor ascultători, *astăzi sunt obiectul admirațiunii obștești*, nu numai în cuprinsul acestei eparhii, ci falma lor a trecut departe și peste hotarele ei.

Iată deci, de ce este pentru noi aceasta zi *praznic îndoit*, căci și noi, întocmai cași Anteu — fiul pământului din mitologia veche, care de câte ori atinge pământul, dobânda noul puteri, așa și noi, de câte ori avem fericitul prilej, să ne adunăm împrejurul și să ascultăm cuvintele de îndreptare și de îmbărbătare ale P. Sf. Voastre, ne depărtăm de aici mai înviorați și mai întăriți pentru lucrul ce ne stă înainte.

Astfel fiind, Vă rugăm, P. Sf. Părinte, să ne împărtășiți și de astădată binecuvântarea arhierescă, ca să putem lucra și pe mai departe cu vrednicie în ogorul și în via Domnului, iar noi, fiii sufletești ai P. Sf. Voastre, rugăm din toată inima pe împăratul Cerurilor, rugăm cu smerenie pe Hristos Domnul, care este și va fi pururea în mijlocul nostru, să Vă răsplătească cu îmbelșugare activitatea extraordinară ce depuneți pentru binele și prosperarea Bisericii Lui, îl rugăm din toată inima noastră, să reverse asupra P. Sf. Voastre darurile Sale cele bogate de sus și să Vă țină mulți ani cu sănătate, să puteți continua munca providențială, pentru mărirea numelui Celui Prea Înalt, pentru binele și fericirea fiilor sufletești și pentru înaintarea, întărirea și biruința Bisericii Sale dreptmăritoare.

Vă rugăm, deci, să primiți omagiile și urările noastre de bine, când Vă zicem din toată inima: *să trăiți într-un mulți și fericți ani, Prea Sfințite Stăpâne!*

Profund impresionat P. S. Sa Domnul Episcop răspunde: că precum soarele cu razele sale binefăcătoare răspândește bucurie și încălzește pământul, astfel și razele de dragoste îndreptate spre P. S. Sa în formă de omagii îi încălzesc inima. Acest omagiu, socoate înaltul prelat, că trebuie atribuit mai mult idealului Domnului Cristos, în serviciul cărui a s'a înrolat P. S. Sa.

Viața unui om, sau a unui popor, fără un ideal definit, este stearpă și ca un chimb al răsundtor. Și poporul nostru va putea merge spre culmile perfecționării numai dacă va vibra înaintea ochilor săi sufletești principiile curate depozitate în învățăturile Bisericii orto-

doxe române. In această zi Biserica prăznuște pe cei trei luceferi ai Bisericii, cari prin viața și munca lor sfântă au luptat pentru un mărșal ideal, de-a surpa întunerecul întemeiat pe minciună. Ei au purificat viața creștinilor, prin grai viu, prin scris, dar mai cu seamă prin forța lor morală înaintea căreia se închină toată lumea.

Prin voința lui Dumnezeu, a părinților Săi, și a unor binevoitori, P. S. Sa poartă numele Ierarhului Grigorie, care s'a distins prin luptele dârze, duse contra celor ce nu recunoșteau divinitatea Mântuitorului. Zilele, ce străbatem, pretind ca biserica să aibă luptători abili, plini de convingeri, să lupte până la moarte pentru Cristos, căci „a muri pentru Cristos este câștig” zice apostolul Pavel. In sensul acestui deviz și P. S. Sa luptă și reprezintă Biserica românească aici la frontariile de vest ale patriei iubite. Dorește înaltul prelat ca preoțimea noastră să-L urmeze în această luptă sfântă și, urmând sfaturile apostolului Pavel, ca „să nu ne asemănăm acestui veac”, preoții, prin muncă cinstită și viața neprihănită, să fie fiecare în satul său sentinela neadormită a Domnului Cristos. Asemenea și intelectualii să fie, oricare ind.vid, un aprig apărător al bisericii și neamului. Urmând acestui ideal vom ajuta pe iubitul nostru Rege să facă din patria noastră o țară fericită și mulțumită.

La fine se fac ovații frenetice P. S. Sale, cari prin câte o strângere de mână dorește fiecărui mult noroc și binecuvântare. Publicului i s'a servit o gustare, iar la ora 2 P. S. Sa a invitat la masă pe reprezentanții autorităților din Arad și Timișoara.

Principiul economic singurul salvator?

De Preotul Ioan Imbroane

Omenirea, înțelegând sub omenire popoarele creștine, îndepărtată dela învățătura Evangheliei lui Hristos, a ajuns — în urma experienței de viață ce a făcut — la constatarea dureroasă că omul, oricât ar vrea, totuși nu poate sluji și lui Dumnezeu și Mamonei. In cursul vremii omul s'a îndepărtat tot mai mult de Dumnezeu și s'a dedicat slujirii Mamonei, s'a pus aproape exclusiv în slujba noului ideal de viață, în slujba economiei. Cu setea de a ști, de a pătrunde tainele înțelepciunii vieții, cu aceiași sete omul a început să cerceteze și

să iscodească noi patente și noi posibilități de câștig. Conștiințiozitatea cu care omul de odinioară își făcea bilanțul vieții sale în legătură cu vecinicia, cu aceiași conștiințiozitate omul de azi se dedică cărților sale de afaceri. Devotamentul pe care îl avea omul odinioară pentru Dumnezeu, acelaș devotament îl are azi omul pentru *muncă și câștig*. Credința singură mântuitoare a fost înlocuită cu principiul economic, căruia i-se dedică omul modern ca unui crez, care singur îl poate mântui și singur îl poate fericii. Sfânta Treime, la care se închină și pe care o adoră omul de azi, nu mai este Treimea Dumnezeirii, ci noua treime o formează: *munca, câștigul și economia*. Fiecare om a ajuns să judece valoarea și conținutul vieții sale după mărimea averii materiale ce a reușit să-și adune. Bunăstarea și fericirea popoarelor se crede azi a fi identice cu bogăția materială. Acela diatre oameni însă, care este nevoit să cruțe și cel care are mai puțin decât ceilalți, se consideră pe sine drept desmoștenit al fericirii, drept victimă a exploatării streine, se consideră fiu desmoștenit al națiunii din care face parte.

Azi nu se mai interesează nimeni ce valoare reprezintă unul sau altul dintre oameni, precum nu interesează nici aceea cum îi merge unuia sau altuia. Valoarea omului de azi se judecă exclusiv în raport cu puterea de muncă de care este capabil. Azi nu interesează pe nimeni, dacă cuiva munca îi face bine din punct de vedere al sănătății trupesti și sufletești, este fără importanță dacă cineva degenerază de pe urma muncii istovitoare, la care este înhămat — un singur lucru interesează: munca investită să producă un câștig cât mai mare posibil. Astăzi nu se mai apreciază omul de suflet, ci lucrătorul inteligent, sau mai corect zis *omul mașină*. Nu omul de caracter se apreciază în zilele noastre, ci omul energetic și fără considerațiuni, fără scrupule, omul care se pricepe să exploateze cât mai rațional munca celorlalți. Nu cultura și nici nu valoarea sufletească formează valoarea omului modern, ci exclusiv succesul pe teren economic. Biserică, Sfinte Taine, Dumnezeu sunt tot atâtea lucruri și noțiuni cari nu mai pot da omului de azi nimic și de aceea au și fost date uitării. Omul modern a înlocuit Tainele Sfinte cu bogățiile pământului și numai cu acestea se împărtășește. Pământul este raiul și iadul omenirii de azi.

Desigur nimănui nu-i poate trece nici prin minte să combată economia în sine, nici sângețușă, precum nici realizările acestora. Politica

economică este soarta, baza de existență și în acelaș timp mândria vremilor noastre. Omul a început să se dumirească tot mai mult că numai slujirea economiei, numai principiul economic, fără slujirea duhului și fără slujirea lui Dumnezeu, nu-l poate feri. Organizarea economică din vremile noastre amenință să ne înghită pe toți. Noi o credem această ordine economică pusă în slujba noastră, credem că prin ea ne asigurăm fericirea și mulțumirea — iar acum după experiențele făcute, în urma neajunsurilor și nevoilor de cari avem parte, începem să ne convingem că în realitate nu suntem decât sclavii unui sistem, victimele unei puteri naturale și că din dominațiunea acestora abia vom găsi o eșire, o scăpare. Ordinea economică, așa precum s'a cristalizat în zilele noastre, amenință să ucidă întreaga cultură umană, întreaga cultură spirituală, fiindcă ordinea, sistemul economic, de azi se interesează cu mult prea puțin de binele adevărat și general al omenirii. Noul sistem economic are în vedere exclusiv câștigul material și progresul material. Sistemul economic de azi a strecurat în sufletul tuturor popoarelor frigurile câștigului material, înfăciindu-le cu fanatismul lăcomiei. Sistemul economic de azi are o singură deviză, un singur principiu: o investire cât mai mică să dea randament de câștig cât mai mare posibil, ori mulțumită acestui principiu milioane de oameni au fost aruncate în ghiarele celei mai cumplite mizerii. Acest principiu nenorocit a împărțit și pe locuitorii țării noastre în două tabere vrăjmase.

Principiul economic de azi nu permite să se pună întrebarea dacă produsele lui servesc binele și fericirea omului în adevăratul înțeles al cuvântului, un singur lucru interesează, dacă produsele aduc parale sau nu. Așa se și explică faptul că sistemul economic actual mai adeseori se adresează celor mai josnice instincte ale omului, cu scopul evident de a-l face să-și deschidă punga și să-și procure produse, cari nu numai că nu-i sunt spre folos, ci deadreptul păgubitoare.

Este acesta un adevăr, crud, dar adevărat. Gândiți-vă și observați câte lucruri nefolositoare își cumpără până și cei mai săraci dintre noi, în loc ca banul cheltuit în mod inutil să-l înțrebuințeze pentru o mai rațională hrănire a familiei. Marii fabricanți — lipsiți de conștiință și de scrupule — aruncă pe piață o sumedenie de produse, cari rătăcesc mințile și sărăcesc pungile, și această operă distructivă a lor este susținută de reclama pe care o fac acestui soi de produse, absolut inutile, ziarele

cari stau în solda trusturilor. Presa susținută de trusturile avide, lacome de câștiguri cât mai mari, aruncă în mulțimea neștiutoare și credulă a omenirii pretenții și necesități inutile, pretenții și trebuințe cari au doar singurul rezultat că îngreuiază și complică viața și nicidecum nu ușurează și nici nu fac viața mai frumoasă și nici nu produc mulțumire și fericire în suflete. Și, ceea ce este mai interesant, este faptul, că prețul acestor produse inutile și stricăcioase ale economiei moderne nu se fixează după drept și dreptate, ci se folosesc de toate mijloacele, pentruca să exploateze cât mai mult posibil patimile deslănțuite. Intre prețul de producere și acela de desfacere este cea mai revoltătoare disproporție. Trusturile exercită o dictatură îngrozitoare asupra comercianților, dictatură ce nu are nimic comun cu concurența liberă. Mulțumită acestor stări de lucruri am ajuns așa departe încât azi nu se mai poate concepe nimic pe fața pământului ceiace să nu fie transformat într'o simplă afacere, până și propaganda culturală, revistele, ziarele, chiar și manualele de școală au devenit o *odiosă afacere*. Urmările se văd: oamenii au pierdut orice încredere, căci pretutindeni și în toate acțiunile omenești se bănuiesc, se presupun afaceri veroase. Nu unul sau altul dintre oameni este vinovat de această situație tristă, de nenorocire, ci spiritul, principiul și sistemul economic.

Roadele nenorocite pe cari le-a dat sistemul de economie mamonistică din vremile noastre, aceste roade nenorocite au reușit să îngrozească pe fiecare om, care își dă seama cât de cât de ceea ce se petrece în jurul său. Fiecare om îngrijorat se întreabă, oare va veni și de unde anume va veni salvarea? Mântuirea dorită și așteptată de toți nu ne poate veni dela principiul economic, care s'a înstăpânit și ne dominează, pentru simplul motiv că acest principiu, acest sistem greșit nu poate să nască decât noi și continue greșeli. Vrând nevrând ochii oamenilor se îndreaptă azi din nou spre Biserică, dela ea așteptând minunea readucerii vieții omenești în văgașurile de firească dezvoltare și de firească prosperare. Biserica, învățătoarea și călăuzitoarea sufletelor, trebuie să readucă la ordinea firească și *sufletele mamonizate*. Și Biserica în realitate săvârșește această operă prin faptul că osândește, condamnă spiritul de câștig, care este pe cale să distrugă și să înghită totul în jurul său. Biserica condamnă lăcomia nepotolită a celor mari, dar în acelaș timp osândește și invidia avidă a celor mici. Biserica nu renunță la principiile ei fun-

damentale de a recunoaște legalitatea proprietății, a posesiunii și a averii, dar ține să lămurască pe oameni asupra adevărului că Ideia de proprietate și de avere conține în sine și datoria socială de conștiință și de dreptate. Biserica a rămas și va rămâne în toate vremile credincioasă principiului propovăduit de Ea în decursul celor aproape 2000 de ani de existență, credincioasă principiului și învățurii Sale despre prețul drept și despre răsplata echitabilă a muncii săvârșite. Înainte și mai presus de toate Biserica obligă sistemul economic, ca neapărat să aibe în vedere adevăratul interes, adevărata bunăstare a omenirii și să nu se preocupe exclusiv de foloasele materiale pe cari le poate aduce. Biserica nu a încetat o singură clipă și nici că va înceta vreodată să predice în auzul tuturor că omul nu trăește în lume, pentruca să se identifice și să se contopească cu bunurile pământești, cu bunurile materiale, ci că omul este așezat în lumea aceasta ca prin muncă cinstită să slujască lui Dumnezeu.

Evident principiile evanghelice propoveduite de Biserică nu mulțumesc nici pe cei mari, dar nici pe cei mici, nici pe bogați, nici pe săraci, fiindcă și unii și alții — criticând stările actuale — se gândesc să tragă profitul în detrimentul semenilor. Și dacă azi Biserica nu poate să facă ca adevărurile propoveduite de ea să-și facă drum, devenind călăuzitoare în viața insului și a societății, cauza o purtăm cu toții, fiindcă nu vrem să le primim acele adevăruri și cu atât mai puțin vrem să ne călăuzim după ele în viața noastră de toate zilele. Majoritatea zdrobitoare a omenirii trăește după convingeri și concepții de viață păgâne și de aceea și umblă pe căi rătăcite. Dar tocmai nenorocirile și neajunsurile și strâmtorările de tot felul, cari apasă și umplu de îngrijorare pe toți oamenii deopotrivă, tocmai aceste neajunsuri și strâmtorări vor avea darul să trezească pe oameni la recunoașterea greșelilor proprii, îndemnându-i să dea concurs Bisericii, pentruca să-și poată îndeplini menirea Dumnezeiască în lume. Se vor convinge oamenii, și aceasta mai curând decum s'ar crede, că au datorie să dea o mână de ajutor, pentruca Duhul creștin să devină din nou spiritul popoarelor, să devină din nou aceea ce se numește *opinie publică*. În situația de azi nu ne mai rămâne, decât să alegem: între orânduirea economică modernă, — care amenință să ne ruineze — și între credința care singură fericește și mântuește.

În această ordine de idei mergând mai

departe cu judecata noastră, până și însemnătatea statului ne va apare în lumină nouă. Viața de stat a suferit și ea mari schimbări. Pe vremuri statul era stăpânul vremilor, iar azi stăpân al vremilor a ajuns să fie principiul economic. Statul modern trăește din mila sistemului economic și de aceea statul stă la discreția acestui sistem și depinde dela bunăvoința lui.

Statul modern, fiind prizonierul unor grupuri economice, face jocul intereselor acelor grupuri sau trusturi. Pe vremuri, într'un cerc electoral alegătorii au cerut candidatului pus de guvern — era pe vremea stăpânirii maghiare — să-și facă cruce și să rostească rugăciunea „Tatăl nostru”. (S'a petrecut această scenă mi-se pare la Arpătac în Ardeal). Candidatul s'a scuzat că nu poate, fiindcă el este de altă lege, era evreu — urmarea a fost că s'a ales candidatul român. În această întâmplare dela alegerile din 1910 se cuprinde un exemplu în ceea ce privește criteriul de alegere al reprezentanților în Parlament. Cum vrei să aducă în viața politică a țării noastre un duh nou, o reînnoire a vieții și o dreaptă chivernisire a treburilor publice, oameni cari nu cred în nimeni și în nimic și nu se tem de nimeni, oameni cari țin morțiș să câștige banul pe orice cale? Așteptați mântuire și orânduire mai bună dela oamenii cari sunt prizonierii anumitor cercuri economice, cercuri cari nu fac altceva, decât să studieze cum ar putea acumula mai multe bunuri materiale în a lor stăpânire, calea și mijloacele fiindu-le absolut indiferente? Dar îndrumarea pur economică a omului de azi reprezintă nu numai o primejdie pentru cultura omenească, ci este primejdioasă și vieții sufletești. Omul prins în mrejele sistemului economic apreciază și judecă totul numai în raport cu succesul extern. Valoros îi apare omul numai opera la a cărei săvârșire investește cât mai puțin, având în schimb un câștig material cât mai mare. Iar pentru realizarea scopului său nu va întrebuița muncă cinstită și reclamă cinstită, căci acelea nu-i pot aduce profitul în felul și în măsura dorită de ei.

Acest fapt dovedește că omul de azi nu mai apreciază și de aceea nici nu mai iubeste îndeplinirea datoriei și săvârșirea unui lucru ca ceva ce face parte integrantă din propria lui viață, ci le îndeplinește ca pe niște necesități, cari singure îi pot asigura câștigul urmărit. Ambiția și dorința omului de azi se rezumă la câștig, iar ideia călăuzitoare în viață este principiul să produci cât mai puțin și să vinzi produsele, fabricatele, cât mai scump.

Aceste principii stau însă în flagrantă contradicție cu principiile culturii sufletești. Principiile sistemului economic nu sunt identice cu principiile economiei de mântuire a sufletului omenesc. Pentru creștin în viață totul este chestiune de conștiință, nu numai lucrul săvârșit ci chiar și rezultatul și succesul obținut. Creștinul se identifică cu lucrările, cu datorile și cu oamenii cari îi sunt încredințați — toate devin cu vremea o parte integrantă a eului său, a ființei sale, de aceea se și jertfește pentru acestea, ba nu arareori sângerează de dragul lor. Pentru creștini faptul în sine că i-se dă în viață posibilitatea de a se putea jertfi pe sine pentru o idee, pentru ceva ce este mai de mare preț decât succesul, pe care l-ar putea avea în viață pe alte căi, este cel mai mare câștig. Și astfel ajunge creștinul să umble într-o parte după exemplul lui Hristos în lumea aceasta. Mântuitorul lumii nu s'a târguit, nu s'a tocmit cu Dumnezeu Tatăl pentru prețul de mântuire al neamului omenesc. Singură întruparea Fiului lui Dumnezeu ar fi fost de ajuns, pentruca neamul omenesc să se mântuiască. Rugăciunile lui Iisus, privegherile Lui, drumurile umblate de Hristos, toate n'au fost prețul necesar pentru mântuirea omenirii. Iisus s'a văzut însă îndemnat să dăruiască totul ca preț pentru binele și fericirea omului. A voit să facă tot ce putea face pentru noi și așa a ajuns să înseteze după moarte, și anume după moartea desonoratoare de pe cruce. Hristos nu a căutat să câștige mântuirea oamenilor cât mai ușor și cât mai puțin posibil, ci dimpotrivă cu cât se putea mai anevoios și mai scump, judecând prin prisma de vedere omenească.

Așa se și explică de ce manifestarea creștinismului, nu numai în viața colectivității — în viața socială, dar până chiar și în viața particulară, este cel mai izbitor contrast al omului stăpânit de principiile sistemului modern de economie. Dacă suntem într'adevăr creștini, atunci nu ne vor mai preocupa în viață niciodată succesele de cari putem avea parte în această lume, ci ne va fi de cel mai mare preț și cea mai mare ambiție valoarea noastră internă, așa cum ne-o prețuește conștiința și mai ales precum ne-o prețuește Dumnezeu. De aceea valorile omenești sunt mai de preț decât succesele economice.

Statul în fața sectelor.

IV. Datoria statului față de secte.

Ca un bun cunoscător al mișcărilor sectare din țara noastră și ca unul care am preconizat și până acum în lucrările mele unele măsuri de luat pentru secte, voesc acum să concretizez mai multe dispoziții, ce urmează să se ia de către stat, pentruca în vâltoarea atâtor curente să vedem în sfârșit o atitudine mai severă a statului, față de primejdia sectară.

Cea dintâi datorie a statului este să nu trateze lucrurile cu indiferență. Indiferența nu e bună. Un interes cât mai viu pentru orice mișcare sectară, pentrucă nici nu ne dăm seama cât de mult este interesată ordinea publică.

Statul să examineze dacă este moral ca din bani străini să se ridice case de rugăciuni, unde se propagă desbinarea și ura cea mai acută.

Intr'o vreme, când țăranimea noastră este târâtă de partide în vâltoarea patimilor politice, se învrăjdesc și satele sunt neliniștite, să vină sectarii cu ura lor?? Țăranii de pe sate vin și ni se plâng că statul prea mare libertate asigură chiar și celor ce nu o merită. Atunci? Atunci să nu mai fim indiferenți.

În Rusia mulțimea sectelor a distrus unitatea credinței și s'a ajuns la acele stări despre cari adesea am vorbit în lucrările mele, arătând că 15% din populație era sectară. Dl Maurice Paleologue, fost ambasador francez în Rusia, în lucrarea sa: „*Forțele spirituale ale Rusiei*” arată limpede lucrul acesta. Lipsa de unitate a credinței a ajutat pe ateii de azi din Rusia să-și facă de cap, iar poporul măcinat de secte cu greu se va mai reface.

Iar la noi în țară să fim atenți, că biserica ortodoxă pierde mai mulți aderenți, pentrucă ea este depozitara unității de rasă și este identificată cu tot trecutul neamului. Bine zice dl profesor universitar Dr. I. Savin în lucrarea sa *Iconoclaști și Apostafi* (1932 pag. 37) că nu atât ortodoxia, cât mai ales naționalitatea ne este amenințată prin secte!!!

Statul deci să nu ne prea acuze că nu ne facem datoria. Cultele străine au mai puțini sectari, pentrucă aici e vorba de lovirea neamului românesc iar nu de a minoritarilor, ai căror conducători religioși nu sunt mai „vigilenți sau mai generoși sau mai fără pată”. Dl. Savin spune cu drept cuvânt că în privința scăderilor personale ale preoților, minoritarii sunt mai rău situați, și propune ca biserica noastră să fie reasezată în rolul ei de biserică dominantă,

Citiți

»Biserica și Școala«

spre a-și putea face și mai bine datoria. Să ni se redea posturile de misionari, să ni se dea puțința a tipări lectură bună pentru popor. Cât de însemnată este această lectură, noi episcopul Aradului constatăm cu multă emoție, ca unul care tipărim broșuri pentru popor, cerute și de Românii din Ungaria, Bulgaria și Iugo-Slavia.

Acum de curând am primit o scrisoare dela un domn notar comunal, care mi-a stors lacrimi de bucurie. Ca document edificator o reproduc aici în întregime:

Inalt Prea Sfinția Voastră!

Subsemnatul Traian I. Indrieșiu, notarul comunei Cenei, plasa Jimbolia, jud. Timis-Torontal, am mare recunoștință către tatăl nostru sufletesc al frumoasei Dieceze a Aradului, Ienopolei și Hălmagiului pentru cărticica edată din fondul de propagandă al eparhiei la 10 Ianuarie 1927, în care în primul rând „Cuvântul” I. P. S. Voastră amintește: „Aveți credință, încredere în Dumnezeu, și rugăciunea voastră va fi ascultată”. Ca bun creștin ortodox, originar din Brad, născut în Dobroț, la poalele muntelui Căina, am purtat aceasta cărtică încontinuu la sânul meu. Această cărticică m'a salvat în ziua de 17 Octomvrie 1932, cu ocaziunea accidentului de cale ferată din gara Timișoara, când din vagonul morții, într'un compartiment fiind 9 călători, am scăpat singur teafăr și biata soția mea cu amputarea piciorului drept, iar ceilalți au rămas morți, fiind total 19 morți și 15 greu răniți.

Cărei minuni pot atribui scăparea? Credei mele și talismanului care m'a apărât, adică cărticelei pe care de atunci nu o mai las de lângă mine.

Cu umilință Vă rog, Inalt Prea Sfințite să binevoiați-mi trimite o cărticică cu autogramul I. P. S. Voastre, dorind ca familia mea să fie condusă pe drumurile vieții, de credința ce o avem în bunul Dumnezeu, pe lângă binecuvântarea arhierescă a I. P. S. Voastre.

Cenei, la Bobotează 1933.

Sunt cu profund respect al

I. P. S. Voastre serv și fiu sufletesc
(ss) *Traian Indrieșiu.*

Un glas lăuntric mă îndeamnă, în urma acestora, să fac următoarea rugămintă prea respectuoasă organelor cu cădere ale statului.

1. Să se reinființeze Ministerul Cultelor, dându-i-se atribuțiuni mai însemnate și posibilități de conlucrare efectivă cu biserica ortodoxă;

2. Să se treacă din nou în bugetul Culte-

lor posturile de misionari, sau dacă din motive de economie nu s'ar putea, să se redea posturile acestea cel puțin eparhiilor mai bântuite de secte.

3. Să se ia în buget subvenție pentru revista sf. Sinod, ca mai înainte.

4. Să se acorde și publicațiilor bisericești permise de călătorie pe C. F. R., căci și acestea au cel puțin importanța ziarelor politice.

5. Să se acorde subvenție pentru publicațiile institutului biblic.

6. Să se aplice cât mai neîntârziat principiul proporționalității la acordarea ajutoarelor de stat, aplicându-se art. 31 din legea cultelor, care zice: „ajutoarele, pe cari statul le va acorda diferitelor Culte, vor fi în raport cu numărul credincioșilor cetățeni români ai lor față de populația totală a țării, cu situația materială a Cultelor respective și cu nevoile lor reale”. Dacă nu se aplică acest principiu, atunci se creiază situația ridicolă că statul plătește preot neortodox cu zece suflete și nu plătește preot ortodox cu o mie sau douămii etc. suflete, acolo unde parohia ortodoxă e vacantă, dar cea neortodoxă e ocupată.

7. Să se prevadă sancțiuni în codul penal pentru mai multe dispoziții din legea Cultelor și anume:

Să se declare de delict și să fie pedepsite cu închisoare:

1. Acei cari săvârșesc servicii religioase în afară de biserici în așa fel, că prin modul lor aduc jigniri celorlalte culte, sau ar constitui demonstrație contra lor. (art. 2 legea de Culte).

2. Acei cari, ca reprezentanți ai cultelor sau asociațiilor religioase, primesc ajutoare din străinătate, fără a le anunța Ministerului Cultelor, — confiscându-se ajutoarele primite (art. 9. legea Cultelor).

3. Acei cari săvârșesc servicii religioase credincioșilor altui cult împotriva prevederilor art. 42, din legea Cultelor, cum e botezul, cununia, înmormântarea sau alte slujbe asemenea acestora.

4. Acei, cari ca reprezentanți ai cultelor sau asociațiilor religioase, vor primi sau vor înscrie între membrii lor persoane, cari au părăsit un cult fără îndeplinirea formalităților prevăzute la art. 45 din legea Cultelor.

V. Curtea de Casație condamnă proselitismul.

Primăria orașului Piatra (jud. Neamț) a dat voe ca adventiștii să zidească o capişte lângă biserica ctitorie a lui Ștefan cel Mare.

Nimeni nu va susține că orașul Piatra nu este un oraș românesc. E ctitorie domnească

și creștinească. Și cu toate acestea aici s'au oploșit câțiva adventiști. Prin 1928, pretextând că li s'a stricat localul de adunare, cer autorizare să-și clădească altul în centru, în coasta bisericii Sf. Ioan și în anturajul tuturor școlilor. Aceasta în semn de sfidare. Și după intervenții capătă autorizația dorită, întărită de un domn Pâclișanu (de sigur nu ortodox) din Ministerul Cultelor.

Faptul acesta a produs consternare în rândurile creștinilor. Și atunci intelectualii și comercianții din Piatra au făcut plângere la *I. P. S. Mitropolit Pimen*, care pe atunci era și președinte al Sf. Sinod.

I. P. S. Mitropolit Pimen a protestat energic la Ministerele de Culte și Interne, la primăria din Piatra. Protestul *I. P. S. Mitropolit* însă capătă răspunsuri echivoce. Și atunci nu mai rămânea calea decât înalta Regență. Aici protestul a avut înțelegere și prin autoritățile în drept s'au oprit lucrările.

Asociația a dat însă primăria orașului Piatra în judecată. Procesul a luat drumul Casației. Aici înalta Curte, procedând la judecare în ședința din 20 Decembrie a. c., a dat câștig de cauză Primăriei, respingând recursul adventiștilor, ca nefondat.

Această decizie a Inaltei Curți de Justiție prezintă o deosebită importanță pentru biserica ortodoxă și în special pentru Mitropolia Moldovei.

Prin ea se condamnă propaganda și mijloacele ce le întrebunșează adventiștii. (Revista „Mitropolia Moldovei” pe Dec. 1932, p. 342—3).

Autoritățile administrative au acum suficiente motive să nu mai admită clădiri de localuri de rugăciune în fața bisericilor noastre sau lângă ele.

VI. Mai multă atenție.

Mărturisim că toate propunerile acestea le-am făcut din dragoste nețărâmură către țară. Nu de mult am citit că în comuna Frătăușii-Noi din jud. Rădăuși predicatorul adventist Gheorghe Oresciuc a molestat prin insistențele sale o familie credincioasă, câștigând pentru credința sa pe soția unui gospodar cu vază.

Acesta l-a rugat pe propagandist de repeșite ori să nu intre în casă și să nu încerce a introduce vrajba religioasă în familia sa.

Adventistul Gheorghe Oresciuc, neascultând de avertismentele primite, gospodarul, ajutat de câțiva prieteni, au sărit într-o bună zi asupra propagandistului și l-au lovit în mod atât de grav, încât numitul după două zile de chinuri a sucumbat în spitalul din Rădăuși.

Vinovații au fost arestați, predați parchetului și condamnați la câte un an închisoare.

Între timp, Asociația adventistă „Cuvântul Evangheliei” din București a pus la cale pe văduva victimei să intenteze preotului ortodox român din com. Frătăușii-Noi un proces de daune interese, în sumă de 1 milion 500.000 lei, pe motiv că preotul prin propaganda sa antisectaristă a afățat spiritele și a provocat astfel asasinarea propagandistului Oresciuc.

Acest interesant proces va veni în scurtă vreme în fața tribunalului Rădăuși, susținut fiind de doi avocați, special angajați de Asociația „Cuvântul Evangheliei”, care a pus la dispoziție suma de 100.000 lei pentru serviciile apărătorilor și efectuarea formalităților procedurale.

În fața astorfel de îndrăzneli sectare să fim mai atenți. (Vezi Calendarul din 20 I. 1933).

Nădejdi.

Am scris broșura aceasta cu cel mai mare respect către autoritățile Statului și cu multe nădejdi. Multora li se va părea broșura prea radicală, dar să nu uităm că nu cu toleranță excesivă se asigură viitorul nostru.

Dacă un Grigorie Cel Mare, episcopul Romei (născut în 540 d. H.), a zis către Pantaleon, prefectul Africii, că va răspunde în fața lui Dumnezeu tolerând rebotezarea unor pretinși creștini, eu zic că și oamenii bisericei, dar și ai statului vor răspunde în fața lui Dumnezeu pentru tot ceea ce fac sau nu fac.

Scris-am și am terminat.

Icoane alese din viața ortodoxiei

Religia României.

Astăzi, suspinul neamului a încetat. După veacur de nenumărate și nenumite jertfe și suferințe ale apărătorilor și ale mucenicilor ortodoxiei, — și prin înțelepciunea și luptele neobosite și neodihnite ale cărmuitorilor duhovnicești ai poporului nostru, între cari luminează mai ales figura lui Șaguna mitropolitul, am sărbătorit cu toții ziua marelui biruinți. Dreptatea este dreptate în veac.

Din robi și orfani ce am fost, în 1918 s'a făptuit «România-Mare», țara noastră de astăzi, în care biserica ortodoxă a ajuns «dominantă» în stat, adică religia stăpânitoare, fiind *religia Țării, a Regelui și aproape a tuturor Românilor.*¹⁾ Astăzi avem o Țară

¹⁾ După statistica cea mai nouă (1931), în România se află: 12.000.000 ortodocși, 1.300.000 uniști, 1.250.000 romano-catolici, 1.000.000 jidani, 700.000 calvini, 370.000 evanghelico-luterani, 75.000 unitari, 250.000 turci, 30.000 baptiști. Celălalte secte au un număr cu mult mai mic de credincioși.

și un Rege în fruntea Țării, o Religie și un Patriarh la cârma Bisericii. Dumnezeu ne-a ajutat și ne-a învrednicit ca, după atâta amar de jale și iobăgie, să ajungem slobozi și stăpâni la noi acasă, adevărind pe deplin cuvântul Sfintei Scripturi, că „*dreptatea înalță popoarele, iar păcatele împușinează semințiile*” (Pilde 14. 35).

Părinții și strămoșii au știut să-și apere, cu bărbăție și cu toată vrednicia, legea și neamul. Mai bucuroși au suferit moartea, decât să se dea pe legea asupritorilor, cari acum plătesc păcatele și ispășesc pedeapsa dela Dumnezeu pentru faptele lor rele. „*No, și biserica noastră, — mărturisea hotărârea lor ne strămutată, — întru care ne-am născut prin sfântul botez, întru care credem și mărturisim iertarea păcatelor și viața de veci să dobândim, pe aceasta credință a părinților noștri vrem să stăm neclintii în veci, de care sfântă credință nici sabia, nic focul, nici goana, nici chinurile, nici foametea, nici moartea să nu ne poată despărți*”.

Și-au iubit părinții noștri și străbunii credința mai mult decât viața, de aceea au și biruit necazurile și nevoile vremilor cumplite. Sângele lor a fost sămânța biruinței și a libertății noastre de astăzi, cărora ne-au lăsat *pilda și porunca* de a ne arăta vrednici de vrednicia lor, păstrând și rodind în sufletele și în viața noastră *moștenirea* pe care ne-au lăsat-o ei, cu prețul sângelui lor.

Sămănătorii de stricăciune*

Este adevărat că și astăzi încă mai avem vrăjmași ai țării și credinții. Și încă foarte mulți și foarte primejdioși, și mai apropiați și mai depărtați, unii pe față, alții pe ascuns. Unii sânt jur împrejurul granițelor noastre, unii sânt în țară, iar alții sânt peste țări și mări. Cu toți lucrează ca să ne destrame și să ne slăbească sufletul, ca din nou să ne stăpânească în felurite chipuri. Ba chiar vedem că, precum la 1700 o parte din frații ardeleni s'au închinat străinilor, și-au vândut legea pe un blid gol de linte, tot așa și în vremea noastră sânt români, cari își lasă legea părinților și a strămoșilor, fiind ispitiți de ochiul banilor și de vorbele străinilor, ca să se facă fel și fel de necredincioși, pocăiți, bapțiști, adventiști, penticostaliști, mileniști, inochentiști, spiriți și câte și mai câte rățaciri, una mai mare și mai periculoasă ca alta. Au căzut și cad destui și dintre frații noștri în aceste rățaciri, fără să-și deie seama că în dosul acestor amăgiri lucrează *banul și interesul străinului*, care vrea să ne slăbească *unirea și înțelegerea* sufletească, religioasă și națională, ca să ajungem ca poporul din Rusia, destrămați și cărmuiți de o mână de oameni „*fără Dumnezeu*”. Inșă *vai! și amar va fi acela care-și vinde sufletul și țara*, fie pe bani, fie pe vorbe străine. Soartea lui Iuda Iscariotul îl va ajunge pe el și pe familia lui, mai de vreme sau mai târziu.

Te-ai întrebat vre-odată, iubite cetitor, pe ce fel de bani s'au zidit capiştile sectarilor în mijlocul satelor și orașelor noastre? Că au răsărit așa ca din pământ... Sunt toți bani străini și interese străine de sufletul nostru, căci, după cum spune vorba românească din bătrâni: «Dragostea străinului e ca umbra spinului, la ușa Românului». Aceasta cu atât mai mult, cu cât casele de adunare ale sectanților sânt *intabulate pe stăpâni străini* din Budapesta, cum sânt cele din Arad și din America. Și străinul și păgânul nu ne vrea binele, niciodată.

Dar, să ne mai punem o întrebare: acești oameni, sectanții, cari vin astăzi între noi cu vorbe amăgitoare și cu hulă împotriva preoților și a bisericii noastre, și încearcă să ne fure sufletul pentru legea lor, *avut-au ei mucenici?* Legea lor și oamenii lor au dat martiri ai credinții sau nu? *Adevărul cere jertfe*, cari să-l sfințească și să-l pecetluiască. Inșă noi nu cunoaștem mucenici bapțiști, pocăiți, adventiști,... ci numai oameni cari s'au bătut și furat unii pe alții, oameni cari se părăsc și jură strâmb unii contra altora și cari își necinstesc unii altora femeile și fetele.

O religie și o credință care nu dă mucenici, nu a fost și nu poate să fie adevărată. Sectanții și străinii nu și-au dat niciunul sângele pentru legea lor. Ei dau numai bani și cumpără suflete slabe și rățacite prin vorbe ispititoare și prin bani. Până când religia noastră dela început și până astăzi s'a răspândit și a trăit numai prin sfinți și prin mucenici. În paginile trecute am înșirat numai câțiva din trecutul bisericii noastre ortodoxe. Ei sânt inșă nenumărați. Nenumărați au fost martirii din cele dintâi veacuri creștine, dintre cari numai unii sânt așezați și pomeniți în calendar, și nenumărați sânt și astăzi mucenicii în biserica ortodoxă, în Rusia, la Nistru și în alte părți, unde se jertfesc și mor mucenicește, mărturisindu-și credința și apărându-și cu prețul vieții legea iubită.

Incheiere.

De ce au adus și aduc și astăzi mucenicii aceasta jertfă scumpă și sfântă — viața — pe altarul credinții creștine? Fiindcă *cred cu tărie*, cum credem și noi astăzi, că *legea ortodoxă este legea cea adevărată*. Că ea este religia Sfintei Scripturi, care păstrează învățătura Mântuitorului și Domnului nostru Isus Hristos curată și ferită de amestecuri omenești, — și ținută *după pravilă*, așa cum a fost la început, pe vremea mărișilor Apostoli, a sfinților Părinți și a sfinților și mucenicilor. Aceasta religie ne-a ocrotit în trecut; ea ne va mântui și în viitor.

Biserica ortodoxă stă lângă noi în toate clipele vieții: la naștere, la cununie și la moarte, la bucurie și durere, și în tot locul ne însoțeste cu sfințele ei Taine, cu rugăciunile ei și cu învățăturile mântuitoare. Ea ne îmbie și ne arată cel mai bun, mai adevărat și mai înalt crez și dor de viață: *sfințenia...*

Românii țării noastre trebuie să cunoască jertfele pe cari *Ortodocșia* le-a adus pentru *neatârnamarea noastră sufletească*, să se pătrundă de vârtuțile și puterile nebănuite cari zac ascunse în Ortodocșie și lor să-și închine creștinește viața și puterea. Căci pe toții ne apasă răspunderea și datoria de a fi străjeri credincioși până la moarte în jurul altarului religiei noastre ortodocșe, care a fost și este în vecii vecilor *constituția și evanghelia religioasă a neamului românesc*.

Mântuitorul nostru întreabă pe sfântul apostol Petru: „Petre! Iubești-mă?” Iar Petru i-a răspuns: „Doamne, Tu toate le știi, Tu știi că te iubesc...” Aceeași întrebare vi se pune și vouă fraților ortodocși. Iubiți voi legea lui Hristos, *Ortodocșia* noastră?

Iubiți-o, frați români și cucernici creștini, jertfiți pentru ea danii din darurile voastre și, dacă se cere, dați-vă bucuroși și sufletul pentru ea, fiindcă este religia părinților și moș-strămoșilor noștri, și mai ales fiindcă ea este *religia adevărului*, pe care, după cum a grăit Dumnezeu nostru Iisus Hristos, „nici puterile iadului nu o vor birui”.

Pr. Ilarion V. Felea

Propagandă religioasă-culturală în Zenta nouă.

O adevărată binefațere simte sufletul țăranului nostru, copleșit de grija zilei de mâine, mai ales în criza materială ce bătute la sate, când conducătorii firești din vecini și dela orașe întreprind câte-o serbare în mijlocul lor. Astfel de serbare culturală-religioasă s'a ținut la 27 XI a. c. în parohia nou înființată *Zenta-nouă* de lângă Timișoara, sub înțeleapta conducere a vrednicului protopop Dr. P. Țucra, cu ocazulnea instalării noului administrator parohial de acolo. S-ta Liturghie, săvârșită de P. On. D-l Protopop încunjurat de preoțime membrii cercului religios Cerneteaz, a picurat în sufletele credincioșilor, cari umpluseră S-ta Capelă, nobile sentimente religioase și a decurs cu multă solemnitate. La priceasnă păr. Protopop rostește o predică avântată, combătând lacomia, în cadrul căreia instalează pe noul preot, pe păr. Atanasie Reja, adresându-i cuvinte părintești de îndrumare întru păstoria sufletelor încredințate lui. Ca răspuns păr. Reja își desfășoară viitorul său program, culminând în făgăduința, că și sufletul și-l pune pentru turma sa. Urmează cuvântul de despărțire de credincioși a păr. T. Barzu, fost adm. par. Duioasă a fost despărțirea, lacrimile curgeau șiroale când le reimperspăta amintirea mizeriei începutului vieții bisericesti, iar după 11 ani de muncă grea îl încredințează noului lor părinte, cu o parohie bine organizată în cele sufletești și 48 jughere pământ, cu teren pentru edificare de biserică și cu un fond de 150 mii Lei.

După amiază ne întrunim din nou în spațioasa sală de învățământ a școlii primare, ocupată până la ultimul loc. Aici se desfășoară programul bogat al cercului religios preoțesc cu cercul cultural al Astrei,

în colaborare cu elevii și corul lor și corul adulților, sub conducerea părintelui Reja. Cuvântul de deschidere îl ține păr. protopop Dr. Țucra, care este și neobositul președinte al Astrei, secția Timișoara. Părintele Traian Barzu, preș. cercului religios, în o conferință combate patima fuduliei. Din partea Astrei vorbește dl. Ludvig Cioban, directorul casei învățătorilor din Timișoara, care, precum în scrierile sale, așa și cu grai viu, știe să captiveze și pe cei mai pretențioși auditori.

Asistent.

INFORMAȚIUNI.

Distins cu brâu roșu. *La sărbătoarea „Treierarhi” din anul acesta, P. Sf. Sa Episcopul nostru Grigorie a împărțit preotului nostru Florea Codreanu din Arad, binecuvântare pentru a purta brâu roșu. Atenția P. S. Sale Domnului Episcop s'a coborât asupra unui dintre cei mai vrednici preoți ai eparhiei noastre. Multe felicitări.*

Incasarea dărilor eparhiale. *Este cunoscut că în urma reducerilor bugetare de stat, eparhia are de plătit din bugetul propriu mai mulți funcționari, cheltuieli materiale diferite și are să acopere o multime de alte necesități financiare*

Invităm deci factorii cu cădere să binevoiască a accelera incasarea dărilor eparhiale.
Consiliul eparhial.

Parohii vacante.

Pentru îndeplinirea parohiei **Păiușeni**, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”.

Beneficiile sunt următoarele:

1. Una sesie parohială dela reforma agrară.

2. Birul parohial legal, conform rezoluțiunii Vener. Cons. ep. Nr. 6468/1932.

3. Stolele legale.

4. Intregirea dotației dela Stat.

5. Casă parohială nu este.

6. Parohia este de clasa III-a.

Preotul va suporta toate impozitele după toate beneficiile din parohie.

Concurenții la această parohie se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în S-ta Bis. din Păiușeni, pentru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorie, având avizul prealabil al protopopului tractual, își vor înainta cererile lor în termenul concursului, adresate Cons. par. din Păiușeni, of. prot. Buteni.

Concurenții din alte eparhii vor putea competi numai cu binecuvântarea P. S. Sa Episcop eparhial.

Păiușeni, din ședința cons. par. ținută la 20 Iulie 1932.

În înțelegere cu: (ss) **Stefan R. Lungu**, protopop.
Consiliul parohial.

Consiliul parohial ort. român din **Vânători**, în scopul îndeplinirii parohiei devenită vacantă, publică concurs cu termen de **30 zile**, dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”.

Beneficiile împreunate cu acest post de paroh sunt:

1. Una sesie parohială pământ arabil cu 32 jugh. cad. și cu dreptul pentru 28 vite la pășunat;
2. Casa parohială;
3. În răscumpărare de bir 4 (patru) jugh. cad. pământ arabil;
4. Stolele legale;
5. Intregirea dela stat, pentru care parohia nu răspunde.

Parohia este de clasa I-a (întâia), deci dela concurenți se cere cvalificațiunea regulamentară de clasa I-a.

Preotul ales va servi și predica regulat în **Dumineci și sărbători** și va catehiza la școala primară fără nici o remunerațiune. Va achita regulat toate impozitele după beneficiul său din parohie.

Concurenții la acest post se vor prezenta — având avizul protopopului — în vre-o **Duminecă** ori **sărbătoare** — în sf. biserică din **Vânători**, pentru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorice și își vor înainta cererile în termenul concursual, însoțite de anexele necesare, adresate „Consiliului parohial ort. român din **Vânători**”, oficiului protopopesc ort. român în **Chișineu Criș**, jud. **Arad**.

Concurenții din altă Eparhie vor putea concura numai cu binecuvântarea Prea Sfinției Sale **Părintelui Episcop Eparhial**.

Vânători, din ședința Consiliului parohial dela **24 Dec. 1932**. În înțelegere cu: **Petru Marșteu m. p.** protopop. *Consiliul parohial.* 3—3

Conform rezoluțiunii Veneratului Consiliu Eparhial ort. rom. din **Arad Nr. 7972/932**, pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Sat-Chinez**, protopopiatul **Vinga**, se publică concurs *din oficiu* cu termen de **30 zile**, socotite dela prima publicare în organul eparhial „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială.
2. Casa parohială.
3. Stolele legale.
4. Birul legal.
5. Intregirea dotației preoțești dela Stat, pe care parohia nu o garantează.

Alesul va predica regulat și va catehiza la toate școlile primare din **Sat-chinez**, fără nici o remunerație din partea parohiei.

Impozitele după venitele parohiale cad în sarcina celui ales.

Parohia este de clasa *primă*.

Recursele, ajustate cu documentele necesare și adresate Consiliului parohial ort. român din **Sat-chinez**, se vor înainta, în termenul concursului, Oficiului protopopesc ort. român din **Vinga**, iar reflectanții se vor prezenta — observând dispozițiile §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii — în sf. biserică din **Sat-chinez**, pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale și în oratorie.

Cei din alte Eparhii numai cu învoirea Prea Sfinției Sale **Părintelui Episcop** pot concura.

Sava Tr. Seculin protopop.

3—3

Conform rezoluțiunii Veneratului Consiliu Eparhial de sub. Nr. 6524/1932, pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Bărăteaz**, protopopiatul **Vinga**, se publică concurs cu termen de **30 zile**, socotite dela prima apariție în organul eparhial „Biserica și Școala”.

Venitele parohiale sunt:

1. Sesia parohială.
2. Birul parohial legal.
3. Stolele legale.
4. Casă parohială.
5. Intregirea dotației preoțești dela Stat, pe care parohia nu o garantează.

Parohia este de clasa II-a.

Cei ce doresc a compete la aceasta parohie, vor înainta recursele, ajustate cu documentele recente, în termenul concursului, — adresate Consiliului parohial ort. rom. din **Bărăteaz** — Oficiului protopopesc ort. român din **Vinga** și se vor prezenta în acest interval în sf. Biserică din **Bărăteaz**, în vre-o **Duminecă**, ori **sărbătoare**, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice, observând strict dispozițiunile §-lui 33 din regulamentul pentru parohii.

Cei din alte eparhii vor cere binecuvântarea Prea Sfinției Sale **Părintelui Episcop** spre a putea recurge.

Bărăteaz, la **14 Octomvrie 1932**.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: *Sava Tr. Seculin* protopop.

3—3

Concurs.

Comuna bisericească **Nadăș**, jud. **Timiș-Torontal** posta **Herneacova**, pentru conplnirea postului de *cântăreț I.* și conducător al corului bărbătesc, publică concurs, cu următoarea dotațiune:

1. Locuință 1 odale în natură.
2. 7 jugh. cad. pământ cantoral, primit la înproprietărire.
3. 2 metri lemne de foc.
4. Folosința livezii foste învățătorești ort.
5. Venite dela înmormântări și parastase.
6. Jumătate din venitul curat al concertelor și producțiunilor aranjate cu corul.
7. Plata după învoială cu părinții tinerilor dori-ori de a învâța rânduiala și tipicul bis.

Se recere ca concurenții să fie diplomați, să aibă o viață morală neexceptionabilă, pe lângă glas potrivit să poseadă noțiuni muzicale suficiente pentru a instrui elevii în strană și a conduce corul bărbătesc. Impozitele către stat, comună, le va solvi cântărețul ales. Prezentare în termen de **21 zile**. Spese de prezentare parohia nu solvește.

Nadăș, la **6 Ianuarie 1933**.

ss. **Toroc Vasile**, primar
secretar

ss. **Pr. Octavian Albani**
paroh adm.